

TIFOIDA FEBRO KAJ KLOROMICETINO ¹⁾.

de E. TUDELA FLORES (Hispanujo).

La tuta homaro scias, ke la tifoida febro (*Typhus abdominalis*) estas gravega malsano, kiu, ordinare, invadas la gejunulojn pli ofte ol la infanojn kaj la gemaljunulojn, kaj ke ĝi mortigas 10%, aŭ pli, el la malsanuloj.

La tutmonda kuracistaro laboradis senĉese por eltrovi kuracilon per kiu oni povu efike ĝin kuraci. Sed, bedaŭrinde, la multegaj medikamentoj jam uzitaj taŭgis nur por kuraci la multenombrajn kaj oftegajn komplikaciojn de tiu malsano.

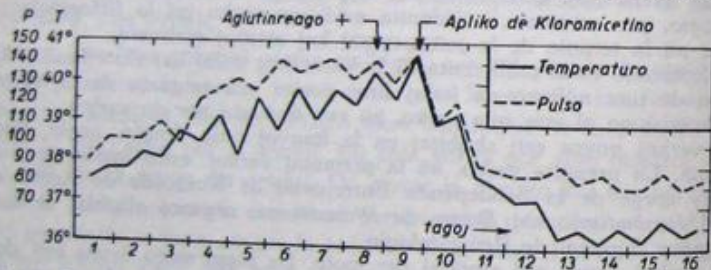
La kuracistoj, ĝis nun, tagon post tago, rigardis pasive la tifoidulojn, kiuj, en la plej favoraj kazoj, kuŝadis surlite kvar, kvin, aŭ pliajn semajnojn, dum kiuj, pro la ekskremento kaj aliaj ekskrecioj, la danĝera malsano etendiĝis.

Feliĉe antaŭ ne longe, Ehrlich, Burkholder kaj kunlaborantoj trovis en tero de kamparo apud Caracas (Venezuelo) mikroorganismon nomatan *Streptomices Venezuelae* el kies kulturajo oni eltrovis kloromicetino ²⁾ [D-(-)-treo-1-(p-nitrofenil)-2-(dikloroacetamino)-propran-1,3-diolo = O₂N.C₆H₄.CH(OH).CH(NH.CO.CHCl₂).CH₂OH], efikegan, specifan kuracilon kontraŭ la tifoida febro kaj aliaj gravaj malsanoj.

Fine de 1948a venis en Hispanion la unuaj raportoj pri la revolucia eltrovaĵo, kaj, malgraŭ la malhelpoj akiri la mirindan kuracilon, dum la jaro 1949a kelkaj hispanaj malsanuloj tre rapide resaniĝis dank' al tiu nekomparebla antibiotika kuracilo.

Sintezis ĝin Controulis kaj kunlaborantoj (1949) kaj Long kaj Troutman (1949). Profesoro Belloch de la Medicina Fakultato de Valencio (Januaro 1950) okaze de lekcio pri kloromicetino altiris la atenton al la malfacilaĵoj de ĝia sintezo, devenantaj de tio ke ofte rezultas izomeroj.

La pasintan Novembron mi kuracis tifoidan febron en kazo pri kiu la suba grafikajo montras, pli elokvente ol vortoj, la efikecon de la kloromicetino.

En tiu malsanulino la soporo ³⁾ kaj adinamio ⁴⁾ estis grandegaj kaj la vomemo malpermesis la nutradon. La tahikardio ⁵⁾ montras la gravecon de la kazo, pro grandega toksemio ⁶⁾ kaj miokardito ⁷⁾.

Ne estas, do, stranga mia entuziasmo. Dum 30 jaroj mi kuracis multajn tifoidulojn, kaj bedaŭris, kiel ĉiuj aliaj kolegoj, la senefikecon de la kutime uzataj kuraciloj, ĉar, post longa suferado kaj grandaj elspezoj, kelkaj mortis.

¹⁾ Ĉi tiu raporto aperis unuafoje en iom pli mallonga formo en *Boletín de la Federación Esperantista Española* 2 (n-ro 14, Februaro 1950), p. 107.

²⁾ Nun fabrikas ĝin la firmo Parke & Davis, Detroit, Michigan, Usono, kaj vendas ĝin sub la nomo „Chloromycetin”. Kiel scienca nomo estas uzata „Kloramfenikolo”.

³⁾ profunda dormemo. ⁴⁾ senforteco. ⁵⁾ troa rapideco de la korbatoj. ⁶⁾ veneniteco de la sango. ⁷⁾ inflamo de la kora muskolo.

⁸⁾ hemoragio, resp. traboriĝo de l' intesto. ⁹⁾ senfebrecio.

aliaj dumvive suferis komplikaciojn aŭ estis operaciataj pro tio. La plej bon-sortaj, post longa resaniĝado, povis daŭrigi, denove, siajn ĉiutagajn okupojn. Inter multaj komplikacioj estas sendube plej grava kaj ofta enterohemor-pruvo, ĉu la kloromicetino okazigas enterohemoragion ⁸⁾. Oni diskutas, sen la frua diagnozo kaj uzado de sufiĉa dozo da kloromicetino (Belloch).

la unua stadio de la malsano, garantias plenplene la sukceson. Oni povas diri, ke ĝi estas utila ankaŭ ĉe la recidivoj. Antaŭ nelonge mi kuracis junulinon laŭ malnovmodaj metodoj, ĉar temis pri negrava kazo kaj la pacientino baldaŭ saniĝis. La malsano daŭris ĉirkaŭ dudek tagojn. Tamen, post dek kvin tagoj da apireksio ⁹⁾, ŝi malsaniĝis tre grave. La kazo similas la supre priskribitan mi kuracis ŝin per kloromicetino. Ŝi englutis entute 18 g kaj rapidege resan-ega. Nur la tahikardio daŭris kelkajn tagojn, ĉar la toksemio ⁶⁾ estis grand-ega. Tial ŝi restis surlite dek tagojn de post apireksio ⁹⁾.

Ĝis nun, kiom da laborhoroj perditaj de la tifoiduloj! Benata estu do la kloromicetino, kiu forviŝos tiom da larmoj ĉe la homaro!

Sed ..... haltu. Ĉi tiu vere mirinda kaj specifa kuracilo, almenaŭ en Hispanio, ankoraŭ ne troviĝas en la apotekoj. Ĝi estas akirebla nur ĉe la „nigra borso”, kie, kompreneble, oni ĝin ne fordonacas.

Jen, do, kuracilo neakirebla por la malriĉuloj, kiuj verŝajne unu plian fojon ne povos sperti la progreson de la scienco.

LITERATURO PRI KLOROMICETINO.

- Troviĝo en la naturo. Kemio; sintezo. Farmakologio; medicinaj aplikoj.*
 Ehrlich, J., Bartz, Smith, Joslyn, Burkholder, *Science* 106 417 (1947).
 Gottlieb, D., Bhattacharyya, Anderson, Carter, *J. Bact.* 55 409 (1948).
 Smith, R. M., Joslyn, D. A., Gruhzt, O. M., McLean, I. W., Jr., Penner, M. A., Ehrlich, J., *J. Bact.* 55 425 (1948).
 Ehrlich, J., Gottlieb, Burkholder, Anderson, Pridham, *J. Bact.* 56 467 (1948).
 Bartz, Q. R., *J. Biol. Ch.* 172 445 (1948).
 Rebstock, M. C., Crooks, Controulis, Bartz, *J. Am. Ch. Soc.* 71 2458 (1949).
 Controulis, J., Rebstock, Crooks, *J. Am. Ch. Soc.* 71 2463 (1949).
 Long, L. M., Troutman, H. D., *J. Am. Ch. Soc.* 71 2469 kaj 2473 (1949).
 Joslyn, D. A., Galbraith, M., *J. Bact.* 54 26 (1947).
 Smadel, J. E., Jackson, E. B., *Science* 106 418 (1947), kaj *Proc. Soc. exp. Biol. Med.* 67 478 (1948).
 Smadel, J. E., Woodward, Ley, Philip, Traub, *Science* 108 160 (1948).
 Ley, H. L., Jr., Smadel, Crocker, *Proc. Soc. exp. Biol. Med.* 68 9 (1948).
 Smadel, J. E., Léon, Ley, Varela, *Proc. Soc. exp. Biol. Med.* 68 12 (1948).
 Woodward, T. E., Smadel, Ley, Green, Mankikar, *Ann. int. Med.* 29 131 (1948).
 Pincoffs, M. C., Guy, Lister, Woodward, Smadel, *Ann. int. Med.* 29 656 (1948).
 Payne, E. H., Knaut, Palacios, *J. Trop. Med. & Hyg.* 51 68 (1948).
 Gray, J. D., McGill, M. D., *Lancet* 1950 I 150.
 Sorribes Santamaría: *Cloromicetina y fiebre tifoidea. Medicina Española*, [Aŭg. 1949].
 Dominguez Andia: *Fiebre tifoidea en niños; Cloromicetina. Medicamenta* [8 176 (1950)].
 Sorribes: *Cloromicetina. Boletín del Consejo general de Colegios Médicos de España, Noviembre 1949.* [8 176 (1950)].
 Lama Lago: *Epidemia de fiebre tifoidea en Santa Marta. Medicamenta* [8 176 (1950)].
 Mathe Alonso: *Cloromicetina y fiebre tifoidea. Medicamenta*, Jan. 1950.